

УДК 339.72.015

Шталь Т.В.

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародної економіки
та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності
Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця*

Бестужева С.В.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародної економіки
та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності
Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця*

Пестун А.П.

*студент факультету міжнародних економічних відносин
Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця*

Shtal Tetyana

*Doctor of Economics, Professor
Department of international Economics
and management of foreign economic activity
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics*

Bestuzheva Svitlana

*Ph. D. in Economics, associate Professor
Department of international Economics
and management of foreign economic activity
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics*

Pestun A.

*the student 4 courses on first (undergraduate)
the level of higher education
faculty of international economic relations
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics*

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

MODERN PROBLEMS AND PROSPECTS OF INVESTMENT COOPERATION OF UKRAINE WITH THE COUNTRIES OF THE EUROPEAN UNION

АНОТАЦІЯ

У статті проаналізовано динаміку, визначено особливості сучасного інвестиційного співробітництва України з країнами Європейського Союзу. Досліджено сучасне правове забезпечення регулювання міжнародних інвестиційних процесів в Україні. Аналіз сучасного стану міжнародного інвестиційного співробітництва України в контексті євроінтеграційного спрямування її економічного розвитку дав змогу виявити низку проблем, вирішити які можна через комплексне дослідження впливу факторів на міжнародну інвестиційну активність країни. На основі результатів аналітичного дослідження зроблено висновки щодо низької ефективності використання основного капіталу та інвестованих коштів, що є наслідком неефективної інвестиційної політики держави. Головними напрямками підвищення ефективності виробництва повинні стати співпраця та кооперація з країнами ЄС, обмін досвідом та інноваціями є шляхом розвитку вітчизняної економіки. До основних проблем, на які слід звернути увагу, належать високий ступінь тінізації економіки, високий рівень інфляції, неорганізований фондовий ринок, високий рівень монополізації та державності, цінові обмеження й квоти, недосконале та суперечливе законодавство, надмірна кількість неефективних регулятивних актів, політична нестабільність. Усунення зазначених проблем потребує вжиття урядом країни цілої низки заходів адміністративного та економічного характеру з підтримкою з боку країн ЄС. Українська

економіка може використати такі механізми структурної модернізації країн ЄС, як диверсифікація економіки та лібералізація зовнішньої торгівлі, макроекономічна стабілізація, узгодження інвестиційної та структурної політик, визначення пріоритетних секторів економіки для стимулювання іноземними інвестиціями, сприяння використанню інвестиційного потенціалу ТНК, запровадження венчурного інвестування нових та перспективних проектів, тісна співпраця та координація з міжнародними фінансовими організаціями.

Ключові слова: інвестиції, міжнародне інвестиційне співробітництво, Євроінтеграція, розвиток, регулювання, модель, оцінка, фактор.

АННОТАЦІЯ

В статье проанализирована динамика, определены особенности современного инвестиционного сотрудничества Украины со странами Европейского Союза. Исследовано современное правовое обеспечение регулирования международных инвестиционных процессов в Украине. Анализ современного состояния международного инвестиционного сотрудничества Украины в контексте евроинтеграционного направления ее экономического развития позволил выявить ряд проблем, решить которые можно через комплексное исследование влияния факторов на международную инвестиционную активность страны. На основе результатов аналитического

исследования сделаны выводы о низкой эффективности использования основного капитала и инвестированных средств, что является следствием неэффективной инвестиционной политики государства. Главными направлениями повышения эффективности производства должны стать сотрудничество и кооперация со странами ЕС, обмен опытом и инновациями является путем развития отечественной экономики. К основным проблемам, на которые следует обратить внимание, относятся высокая степень тенезации экономики, высокий уровень инфляции, неорганизованный фондовый рынок, высокий уровень монополизации и государственности, ценовые ограничения и квоты, несовершенное и противоречивое законодательство, чрезмерное количество неэффективных регуляторных актов, политическая нестабильность. Устранение указанных проблем требует принятия правительством страны целого ряда мер административного и экономического характера с поддержкой со стороны стран ЕС. Украинская экономика может использовать такие механизмы структурной модернизации стран ЕС, как диверсификация экономики и либерализация внешней торговли, макроэкономическая стабилизация, согласование инвестиционной и структурной политик, определение приоритетных секторов экономики для стимулирования иностранными инвестициями, содействие использованию инвестиционного потенциала ТНК, внедрение венчурного инвестирования новых и перспективных проектов, тесное сотрудничество и координация с международными финансовыми организациями.

Ключевые слова: инвестиции, международное инвестиционное сотрудничество, Евроинтеграция, развитие, регулирование, модель, оценка, фактор.

ANNOTATION

The article analyzes the dynamics and the features of investment cooperation of Ukraine with the countries of the European Union. Investment cooperation is a complex international phenomenon that takes an important part in the further development of international economic relations. It international investment cooperation has the purpose of solving economic and social problems both at the level of individual enterprises, regions or regions of the country and the border regions, which are the junction of several countries and can be a common economic space and free trade zone for many countries. Investment cooperation is implemented through investment projects of international significance. In a globalized world, a number of programs require the involvement of all countries of the world: the fight against drug trafficking, international terrorism, the spread of diseases that threaten the mankind. Investigates the current legal framework for regulating international investment processes in Ukraine. Analysis of the current state of international investment cooperation of Ukraine in the context of European integration direction of its economic development revealed a number of problems that can be solved through a comprehensive study of the influence of international factors on investment activity of the country. Based on the results of analytical research conclusions are made about the low efficiency of use of fixed capital and invested funds, which is a consequence of inefficient investment policy. The main direction of improving the efficiency of production should be collaboration and cooperation with EU countries, exchange of experience and innovation is the path to the development of the domestic economy. The main problems that should pay attention are: high degree of shadow economy, high inflation, no organized stock market, the high level of monopolization and the state, price caps and quotas, imperfect and contradictory legislation, the excessive number of inefficient regulations, political instability. Addressing these problems requires the use of the government a number of measures of administrative and economic nature with the support of the EU. The Ukrainian economy can use such mechanisms structural improvements in the EU, as economic diversification and trade liberalization, macroeconomic stabilization, alignment of investment and structural policy, definition of priority sectors of economy to stimulate foreign investment, promote the use of the investment potential of TNCs, the introduction of venture capital investments in new and promising projects, close cooperation and coordination with international financial institutions.

Key words: investment, international investment cooperation, European integration, development, management, model, estimation, factor.

Постановка проблеми. В умовах глобалізації світової економіки, яка супроводжується посиленням міжнародної конкуренції на світових ринках, поглибленням протистояння між країнами у політичній, економічній сферах, міжнародне інвестиційне співробітництво є важливою складовою системи світогосподарських зв'язків. Саме міжнародне інвестиційне співробітництво сприяє вирішенню економічних та соціальних проблем як на рівні окремих підприємств, регіонів, так і країни загалом. Особливої уваги сьогодні заслуговують питання формування ефективних інвестиційних зв'язків України з країнами Європейського Союзу в контексті євроінтеграційного вектору національного економічного розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми ефективного міжнародного інвестиційного співробітництва висвітлені в наукових працях В.М. Аскінадзі, І.В. Амеліни, А.А. Буряка, С.В. Владимірова, Т.В. Лазоренко, Т.В. Майорова, Т.Л. Попова, А.С. Філіпенка.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Однак сьогодні авторами вбачається за доцільне акцентування уваги саме на розробленні заходів щодо ефективного інвестиційного співробітництва України та країн ЄС з урахуванням особливостей сучасного стану розвитку національної економіки та наявного регулятивного механізму інвестиційної сфери.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає в дослідженні особливостей інвестиційного співробітництва України з країнами ЄС та розробленні рекомендацій щодо його подальшого розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Європейський Союз є одним з найбільших іноземних інвесторів економіки України сьогодні. З кожним роком розвиваються аспекти економічного співробітництва між Україною та ЄС. Завдяки цьому до національної економіки зростають обсяги ПШ з країн ЄС. За рахунок підписання угоди про асоціацію з ЄС в Україні з'явилися шляхи покращення свого інвестиційного клімату, підняття рейтингу своєї інвестиційної привабливості та іміджу регіонів. За рахунок скасування тарифних та нетарифних бар'єрів між ЄС та національною економікою приплив іноземного капіталу дає місце розвитку конкурентоспроможних виробництв в регіонах України.

Одним з основних форматів інвестиційного співробітництва між Україною та ЄС є взаємодія з Європейським інвестиційним банком (ЄІБ). ЄІБ є міжнародним банком, який був заснований 27 державами – членами ЄС. ЄІБ має своєю місією фінансування довгострокових інвестиційних проектів на території ЄС, що можуть бути спрямовані на модернізацію та розвиток інфраструктури, зміцнення конкурентоспроможності окремих сфер економіки, перехід на енергоефек-

тивні та енергозберігаючі технології. Робота Банку передбачає надання коштів державним органам країни та приватним компаніям на проектну вартість понад 25 млн євро з посередництвом інших банків або без нього, непрямим фінансуванням (надаються у вигляді глобальних позик під малі та середні проекти до 25 млн євро) через систему банків-партнерів, через власні представництва або інші механізми фінансування проектів. Пріоритетними сферами кредитної діяльності ЄІВ в Україні є модернізація транспортної та енергетичної інфраструктури, підвищення рівня енергоефективності економіки України, зміцнення рівня захисту навколишнього середовища, реформування системи освіти, кредитна підтримка приватного ділового сектору України.

Згідно з даними Державного комітету статистики України у 2017 році в економіку України іноземними інвесторами із 76 країн світу вкладено 1 630,4 млн дол. США прямих інвестицій проти 4 405,8 млн дол. у 2016 році. Станом на 31 грудня 2017 року найвагоміші обсяги надходжень прямих іноземних інвестицій (ПІІ) були спрямовані до установ та організацій, що здійснюють фінансову та страхову діяльність (26,1%) та підприємств промисловості (27,3%). До основних країн-інвесторів належать Кіпр (25,6%), Нідерланди (16,1%), Російська Федерація (11,7%), Велика Британія (5,5%), Німеччина (4,6%), Віргінські Острови (Велика Британія) (4,1%), Швейцарія (3,9%). За останні 10 років практично не змінюється коло головних інвесторів України. Вони діляться на такі чотири великі групи: економічно розвинені країни; європейські країни, які розвиваються (Німеччина, Австрія, Франція, Швеція); країни з режимом зниженого оподаткування (Нідерланди, Швейцарія, Великобританія); офшорні зони, серед яких до списку найбільших інвесторів України за останні 10 років входять Кіпр і Британські Віргінські острови [11].

Провідними сферами економічної діяльності за обсягами освоєння капітальних інвестицій у 2017 році залишаються промисловість (27,3%), фінансова та страхова діяльність (26,1%), оптова та роздрібна торгівля, ремонт транспортних засобів (13,1%), операції з нерухомим майном (9,7%), професійна, наукова і технічна діяльність (5,9%), інформація та телекомунікації (5,5%), адміністративне та допоміжне обслуговування (3,8%).

Україна визнає інвестиційну діяльність важливим чинником соціально-економічного зростання країни й через власну стратегію активного втручання в інвестиційну діяльність підприємств реалізує свою позицію за допомогою законодавчої ініціативи, податкового регулювання та інших важливих інструментів впливу. Державні інституції відіграють важливу роль у реалізації інвестиційних програм та визначають пріоритетність інвестиційного розвитку національного господарства, беруть участь у підвищенні фінансового забезпечення необхідних сфер.

Сьогодні в Україні створене правове поле для інвестування та розвитку державно-приватного партнерства. Законодавство України визначає гарантії діяльності для інвесторів, економічні та організаційні засади реалізації державно-приватного партнерства в Україні. Інвестиційна діяльність в Україні регулюється Законами України «Про державно-приватне партнерство» [2], «Про захист іноземних інвестицій в Україні» [3], «Про зовнішньоекономічну діяльність» [4], «Про інвестиційну діяльність» [5], «Про індустриальні парки» [6], «Про інститути спільного інвестування» [7], «Про режим іноземного інвестування» [9] та низкою інших нормативно-правових актів. 7 червня 2014 року Україна підписала економічну частину Угоди про Асоціацію (далі – УА) між Україною та ЄС, 16 вересня 2014 року Асоціація була ратифікована Україною та ЄС [25]. Задля спрощення порядку залучення іноземних інвестицій та унеможливлення проявів ознак корупції під час їх державної реєстрації 31 травня 2016 року прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скасування обов'язковості державної реєстрації іноземних інвестицій» № 1390-VIII [1]. Також у 2017 році Україна приєдналась до Декларації Організації економічного співробітництва та розвитку (далі – ОЕСР) про міжнародні інвестиції і багатонаціональні підприємства. Документ рекомендаційний для корпорацій, однак обов'язковий для держав: вони повинні забезпечити принцип недискримінації та звести до мінімуму обмеження на інвестиції [8]. Набуття Україною членства в Інвестиційному комітеті ОЕСР і прийняття до Декларації ОЕСР про міжнародні інвестиції та багатонаціональні підприємства для національної економіки у майбутньому дадуть такі суттєві переваги, як приведення здійснення інвестиційної діяльності на території України до міжнародних стандартів; сприяння залученню ПІІ шляхом усунення обмежень щодо секторів, в яких іноземне інвестування заборонено, забезпечення національного режиму для транснаціональних корпорацій (ТНК) відповідно до системи розвитку міжнародних стандартів у регулюванні відносин ТНК з країнами, що приймають їхні інвестиції; стимулювання впровадження та поширення інновацій задля поліпшення конкурентного середовища.

Створення необхідних умов за допомогою поступового застосування правил ЄС про вільний рух капіталу в Україні в майбутньому дасть змогу спростити умови здійснення інвестиційної діяльності в національну економіку та з неї, а також покращити інвестиційний клімат регіонів країни.

Надання фінансової допомоги ЄС Україні здійснюється в рамках Європейського інструменту сусідства, регламентом про який передбачені три види програм, через які може надаватись підтримка третім країнам, такі як двосторонні програми, багатосторонні програми та програми прикордонного співробітництва [11].

Аналіз сучасного стану міжнародного інвестиційного співробітництва України в контексті євроінтеграційного спрямування її економічного розвитку дав змогу виявити низку проблем, вирішити які, на думку авторів, можна через комплексне дослідження впливу факторів на міжнародну інвестиційну активність країни.

Оцінювання впливу факторів на обсяги імпорту ПІІ з країн ЄС в економіку України здійс-

нене шляхом побудови багатфакторної регресійної моделі.

Як фактори до моделі були включені обсяг ВВП, облікова ставка, ставка податку на прибуток, дефіцит державного бюджету, сальдо торгових операцій з країнами ЄС.

Обчислення регресійного аналізу дали змогу визначити рівняння множинної лінійної регресії, яке включає тільки значущі для аналізу фактори:

Рис. 1. Заходи вдосконалення інвестиційного співробітництва України з країнами ЄС

Джерело: розроблено авторами

$$Y=37807,3+0,190406X_1-1995,49X_3-2778,35X_4 \quad (1)$$

При цьому тільки три фактори виявилися значущими. Виходячи з цієї моделі, бачимо, що збільшення обсягів ВВП веде до збільшення обсягу імпорту ПП з країн ЄС в Україну; збільшення ставки податку на прибуток підприємств веде до зменшення обсягу імпорту ПП з країн ЄС в Україну; збільшення дефіциту державного бюджету до ВВП веде до зменшення обсягу імпорту ПП з країн ЄС. Узагальнюючи результати проведеного дослідження, автори на рис. 1 розробили та запропонували заходи з удосконалення інвестиційного співробітництва України з країнами ЄС.

На основі проведеного аналізу робимо висновок про те, що Україна має низьку ефективність використання основного капіталу та інвестованих коштів, що є наслідком неефективної інвестиційної політики держави. Головним напрямом підвищення ефективності виробництва повинні стати співпраця та кооперація з країнами ЄС, обмін досвідом та інноваціями є шляхом розвитку вітчизняної економіки.

До основних проблем, на які слід звернути увагу, належать високий ступінь тінізації економіки; високий рівень інфляції; неорганізований фондовий ринок; високий рівень монополізації та державності; цінні обмеження й квоти; недосконале та суперечливе законодавство; надмірна кількість неефективних регулятивних актів; політична нестабільність. Усунення зазначених проблем потребує вжиття урядом країни цілої низки заходів адміністративного та економічного характеру з підтримкою з боку країн ЄС.

Українська економіка може використати такі механізми структурної модернізації країн ЄС, як диверсифікація економіки та лібералізація зовнішньої торгівлі, макроекономічна стабілізація, узгодження інвестиційної та структурної політик, визначення пріоритетних секторів економіки для стимулювання іноземними інвестиціями, сприяння використанню інвестиційного потенціалу ТНК, запровадження венчурного інвестування нових та перспективних проектів, тісна співпраця та координація з міжнародними фінансовими організаціями.

Задля усунення наявних бар'єрів та наближення співробітництва між Україною та ЄС у сфері інвестування до оптимального положення можна запропонувати вжиття відповідних заходів. На сучасному етапі реалізація спільних інвестиційних проектів, які орієнтовані на перехід до інноваційної моделі інвестиційного співробітництва, позитивно вплине на загальний рівень модернізації виробництва. В Україні існує глобальна тенденція зменшення кількості організацій, що займаються науковими та науково-дослідницькими роботами. З кожним роком скорочується загальна чисельність працівників наукових організацій через те, що умови життя та роботи в країні погіршуються для робітників наукової сфери.

З іншого боку, динаміка бюджетного фінансування проектів з урахуванням темпів інфляції свідчить про те, що реального збільшення обся-

гів бюджетного фінансування не відбувається. Підприємства змушені власним коштом фінансувати дослідження та оновлювати обладнання, виводячи гроші з виробництва, а це гальмує темпи розвитку інновацій на території України. Саме тому інвестиційне співробітництво з країнами ЄС дасть доступ до капіталу, необхідного для розвитку підприємств, та інформаційної бази розвинених країн. Крім того, створення міждержавних інформаційних баз у сфері інвестування та високих технологій забезпечить таке необхідне сьогодні підвищення рівня обізнаності населення та бізнесу у цих сферах. Інформаційні бази дадуть можливість як національним, так й іноземним суб'єктам економічної діяльності стежити за новинами, мінливими тенденціями, трендами, появою нових та незвичайних проєктів. Ще одним дієвим механізмом залучення іноземних інвестицій в Україну може бути проведення на регулярній основі бізнес-форумів за участю потенційних іноземних інвесторів.

Нагальне питання регулювання інвестиційного співробітництва між Україною та країнами ЄС полягає в тому, що рівень корупції в структурі управління не дає змогу розвиватись інфраструктурі. Можливим рішенням ситуації, що склалась, багато фахівців бачать у використанні сучасних технологій. Корупція виникає тоді, коли люди взаємодіють між собою. Відхід від прямих контактів між людьми та переміщення роботи в електронний простір можуть істотно вплинути на взаємодію між органами управління та суб'єктами господарювання. В інформаційному просторі легше відстежити факт скоєння неправомірних дій, надалі покарати правопорушників.

Іншим напрямом зміцнення зовнішньоекономічних зв'язків України з країнами ЄС має бути вдосконалення системи державної підтримки експорту з використанням механізмів державної фінансової, податкової, страхової, маркетингової та інформаційно-консультаційної підтримки українських експортерів. Важливими кроками шляху до поліпшення інвестиційного співробітництва між Україною та ЄС є приведення податкових механізмів зовнішньоекономічної діяльності України до норм та вимог ЄС, скасування застарілих важелів протидії зловживанням з ПДВ, забезпечення відшкодування ПДВ нерезидентам без створення юридичної особи на території України, розроблення нових прозорих та ефективних механізмів нарахування та відшкодування ПДВ відповідно до законодавства ЄС.

Висновки. Отже, для того, щоби поліпшити зв'язки між Україною та країнами ЄС, а також збільшити обсяги ПП в національну економіку, керівництво країни має провести значні обсяги робіт. Системний підхід до вирішення проблем, що склались, є єдиним правильним рішенням на шляху до мети. Саме співпраця з розвиненими країнами заходу в усіх сферах якісно вплине на модернізацію економічної, соціальної, науково-технічної, правової та інших систем. Впровадження реформ

у відповідних сферах підніме рівень привабливості України в очах інвесторів та зробить умови ведення бізнесу в країні більш прийнятними, що, можливо, збільшить кількість нових проектів та підприємств на національному ринку.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скасування обов'язковості державної реєстрації іноземних інвестицій : Закон України від 31 травня 2016 року № 1390-VIII / Верховна Рада України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1390-19> (дата звернення: 15.01.2019).
2. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 1 липня 2010 року № 2404-VI / Верховна Рада України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2404-17/ed20180610> (дата звернення: 11.01.2019).
3. Про захист іноземних інвестицій на Україні : Закон України від 10 вересня 1991 року № 1540 а-XII / Верховна Рада України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1540%D0%B0-12> (дата звернення: 10.01.2019).
4. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16 квітня 1991 року № 959-XII / Верховна Рада України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12> (дата звернення: 10.01.2019).
5. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18 вересня 1991 року № 1560-XII / Верховна Рада України. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (дата звернення: 10.01.2019).
6. Про індустриальні парки : Закон України від 21 червня 2012 року № 5018-VI / Верховна Рада України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5018-17> (дата звернення: 11.01.2019).
7. Про інститути спільного інвестування : Закон України від 5 липня 2012 року № 5080-VI / Верховна Рада України. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5080-17> (дата звернення: 11.01.2019).
8. Про подання на ратифікацію Верховною Радою України Угоди (у формі обміну листами) між Урядом України та Організацією економічного співробітництва та розвитку щодо приєднання до Декларації про міжнародні інвестиції і багатонаціональні підприємства, відповідних Рекомендацій та процедурних Рішень Ради Організації економічного співробітництва та розвитку : Розпорядження від 18 серпня 2017 року № 567-р. / Кабінет Міністрів України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/567-2017-%D1%80>
9. Про режим іноземного інвестування : Закон України від 19 березня 1996 року № 93/96-ВР / Верховна Рада України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 24.01.2019).
10. Буряк А.А. Інвестиційне співробітництво між Україною та ЄС у промисловості: регіональний розріз. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Економіка і менеджмент»*. 2017. № 25. С. 49–53.
11. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 19.01.2019).
12. Офіційний сайт Світового банку. URL : <http://www.worldbank.org> (дата звернення: 19.01.2019).

REFERENCES:

1. Pro vnesennja zmin do dejakykh zakonodavchykh aktiv Ukrajiny shhodo skasuvannja обов'язковості державної реєстрації іноземних інвестицій [On amendments to some legislative acts of Ukraine concerning cancellation of mandatory state registration of foreign investments] : Zakon Ukrajiny vid 31 travnja 2016 roku № 1390-VIII / Verkhovna Rada Ukrajiny. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1390-19> (accessed: 19 January 2019).

2. Pro derzhavno-pryvatne partnerstvo [On public-private partnership] : Zakon Ukrajiny vid 1 lypnja 2010 roku № 2404-VI / Verkhovna Rada Ukrajiny. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2404-17/ed20180610> (accessed: 19 January 2019).
3. Pro zakhyst inozemnykh investycij na Ukraini [On the protection of foreign investments in Ukraine] : Zakon Ukrajiny vid 10 veresnja 1991 roku № 1540 a-XII / Verkhovna Rada Ukrajiny. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1540%D0%B0-12> (accessed: 10 January 2019).
4. Pro zovnishnjoekonomichnu dijalnistj [On foreign economic activity] : Zakon Ukrajiny vid 16 kvitnja 1991 roku № 959-XII / Verkhovna Rada Ukrajiny. Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12> (accessed: 10 January 2019).
5. Pro investycijnu dijalnistj [On investment activities] : Zakon Ukrajiny vid 18 veresnja 1991 roku № 1560-XII / Verkhovna Rada Ukrajiny. Available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (accessed: 10.01.2019).
6. Pro industrialjni parky [About industrial parks] : Zakon Ukrajiny vid 21 chervnja 2012 roku № 5018-VI / Verkhovna Rada Ukrajiny. Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5018-17> (accessed: 11 January 2019).
7. Pro instytuty spiljnogho investuvannja [About institutes of joint investment] : Zakon Ukrajiny vid 5 lypnja 2012 roku № 5080-VI / Verkhovna Rada Ukrajiny. Available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5080-17> (accessed: 11 January 2019).
8. Pro podannja na ratyfikaciju Verkhovnoju Raduju Ukrajiny Ughody (u formi obminu lystamy) mizh Urjadom Ukrajiny ta Orghanizacijeu ekonomichnogho spivrobitnyctva ta rozvytku shhodo pryjednannja do Deklaraciji pro mizhnarodni investyciji i baghatonacionaljni pidprijemstva, vidpovidnykh Rekomendacij ta procedurnykh Rishenj Rady Orghanizaciji ekonomichnogho spivrobitnyctva ta rozvytku [On submitting for ratification by the Verkhovna Rada of Ukraine of the Agreement (in the form of an exchange of letters) between the Government of Ukraine and the Organization for economic cooperation and development accession to the Declaration on international investment and multinational enterprises, the relevant Recommendations and procedural Decisions of the Council of the Organization for economic cooperation and development] : Rozporjadzhennja vid 18.08.2017 roku № 567-r. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua> (accessed: 19 January 2019).
9. Pro rezhym inozemnogho investuvannja [On regime of foreign investments] : Zakon Ukrajiny vid 19 bereznja 1996 roku № 93/96-VR / Verkhovna Rada Ukrajiny. Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua> (accessed: 24 January 2019).
10. Burjak A.A. (2017) Investycijne spivrobitnyctvo mizh Ukrainju ta JeS u promyslovosti: regionalnyj rozriz [Investment cooperation between Ukraine and the EU in industry: regional incision]. Scientific Herald of International humanitarian University. Series "Economics and management". Vol 25. P. 49–53.
11. Oficijnyj sajт Derzhavnoj sluzhby statystyky Ukrajiny [The official website of the State statistics service of Ukraine]. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua> (accessed: 19 January 2019).
12. Oficijnyj sajт Svitovogho banku [Official website of the world Bank]. Available at: <http://www.worldbank.org> (accessed: 19 January 2019).